

ОТЧЕТ
ЗА ДЕЙНОСТТА НА НЧ "ИЗГРЕВ 2019" С. ГОРНА БЕЛА
РЕЧКА

2020 ГОДИНА

Читалище ИЗГРЕВ е гостоприемно отворено място за култура, образование, здраве и взаимна грижа – за всички, които живеят в с. Горна Бела Речка и за всички, които я посещават.

Този отчет е разработена на основание чл.14, ал.1, т. 8 (доп. - ДВ, бр. 42 от 2009г.) от Закон за Народните Читалища, посл. изм. ДВ. бр.7 от 19 Януари 2018г.

Председател:

/Д-р Илко Асенов/

I. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ (ДЕЙНОСТИ)

Основната цел на читалището е да създаде условия и да работи активно за равен достъп на местните хора и гости на общината до образователни, културни и здравни дейности – за достоен, смислен и качествен живот в селото ни! Основните цели и задачи, които си дефинираме са изброени по-долу.

1. Развитие на нови образователни практики и инициативи – без граници, които са насочени към деца и хора във всякаква възрастова група.
2. Създаване и организация на летни школи по изкуства – музика, театър, съвременно изкуство, кино, литература, фотография
3. Изследване и опазване на традиционното знание, свързано с местните уникални вкусове и продукти, местни сортове семена, традиции в градинарството и техники за багрене.
4. Изследване и описване на традиционните техники за строителство и техническите култури (коноп, типец), използвани в селото и региона.
5. Запознаване и опазване на богатството на гората, билки и диворастящи гъби, диви растения и плодове.
6. Запознаване на местните хора с водещите тенденции в света на здравословния и достоен живот, независимо от възрастта (функционална медицина).
7. Създаване на пространство за общуване, съпреживяване и споделяне на опит и знания.
8. Осигуряване на достъп до съвременни източници на информация.

За постигане на целите си, читалище „Изгрев 2019“ се фокусира в извършване на дейности в следните приоритетни направления:

1. Организация и поддържане на библиотека, читалня, видеотека и архив с целогодишен отворен достъп.
2. Развитие и организация на иновативни школи, работилници и летни училища, свързани с изкуства, природа, храна, здравословен живот, местни практики в строителството с естествени материали, рециклиране.
3. Организация на събития за запознаване с принципите на чистата, сезонна продукция на храни и насърчаване на местни производители.
4. Организация на събития по идеи на местни хора, свързани с дати, важни за селото и страната.
5. Създаване и съхраняване на музейни сбирки съгласно Закона за културното наследство.

II. ДЕЙНОСТИ НА ЧИТАЛИЩЕТО ПРЕЗ 2020 ГОДИНА ПО ПРИОРИТЕТНИ НАПРАВЛЕНИЯ

1. **НАПРАВЛЕНИЕ 1:** Организация и поддържане на библиотека, читалня, видеотека и архив с целогодишен отворен достъп.

През изминалата 2020 година за библиотеката на НЧ Изгрев 2019 бяха дарени книги от Елисавета Петрушева, Владислав Дамянов, Снежана (ГБР), Александрина Дженева, Мая и Валентин Тошеви, Мариана и Илко Асенови.

С цел подредба и функционалност на библиотеката и след работна среща със заместник - кмета на община Вършец, беше получено дарение от община Вършец на мебели - етажерки и шкафове.

Дарените мебели бяха почистени и реновирани от доброволци в рамките на специално организиран доброволчески лагер. Поради рестрикциите и ограниченията за пътувания и заради епидемиологичната обстановка в страната, не успяхме да организираме още няколко доброволчески лагера за опис и подредба по теми на наличните и дарените книги и създаване на база данни. В резултат библиотеката на читалището все още не е официално регистрирана.

Поради ситуацията в страната остана нереализирана и идеята за "пътуваща" библиотека.

2. **НАПРАВЛЕНИЕ 2:** Развитие и организация на иновативни школи, работилници и летни училища, свързани с изкуства, природа, храна, здравословен живот, местни практики в строителството с естествени материали, рециклиране.

Епидемиологичната ситуация в страната е причина планираните сезонни летни училища и иновативни школи за деца и възрастни да бъдат отложени.

В кратките периоди през годината, в които беше разрешено събирането на хора на обществени места, все пак бяха проведени следните събития:

А. В партньорство с Фондация за нова култура и в рамките на Фестивала на спомените(22 - 24 май):

- издание на Горско училище Великото навън с участието на деца от Долна и Горна Бела речка, местни хора и гости на фестивала с водещ Владислав Дамянов (член на читалището).

- в рамките на събитието "Любов за Кумана" през септември Фондация за нова култура проведе кратки сесии на "Великото навън", образователната концепция за съпреживяване сред природата за малки и големи.

Б. Доброволчески пустиняшки лагер (2 - 4 октомври)

В края на септември проведохме доброволчески лагер с 11 участници. В рамките на лагера бяха почистени и реновирани дарените от община Вършец мебели за библиотеката на читалището. Доброволците почистиха цялата сграда и всички налични книги, потънали в пепел и сажди след изчистването - избиването и привеждането в готовност за използване на всички комини в сградата на читалището. Фактът, че кметът на община Вършец изпрати екип, който да прочисти комините и подмени и сложи нови обшивки, заслужава специално внимание, поради това, че в сградата се появиха течове и поради това, че вече може да се планира отопление и дейности през студените месеци на годината.

В. Прожекция Темната кория

В едната от вечерите на доброволческия лагер беше организирана прожекция на филма Темната кория, който разказва истинска история на местни хора от Горна и Долна Бела речка. За съжаление прожекцията не привлече очаквания брой местни хора и не предизвика интерес. Една от причините част от хората да напуснат салона беше и лошото качество на звука и картината, филмът е много стар, както и дефектът на използвания за прожекцията проектор.

Г. Моето тяло диша

През изминалата година не успяхме да стартираме планираната за 2020 серия от приложни семинари на здравни теми, в които всяка тема да е представена в два аспекта - теоретичен и практически. В края на годината беше планиран и обявен едnodневен онлайн семинар Моето тяло диша, с водещи д-р Илко Асенов и Катерина Вълчева. Дали поради ситуацията или поради малкият брой последователи на страницата на читалището във Фейсбук и липсата на разгласа, не се записаха достатъчно хора, за да бъде проведен семинара.

3. **НАПРАВЛЕНИЕ 3:** Организация на събития за запознаване с принципите на чистата, сезонна продукция на храни и насърчаване на местни производители.

А. В рамките на фестивала на спомените и в партньорство с Фондация за нова култура в края на май беше проведен едnodневен празник на храната, природата и здравословния живот, с участието на три поколения хора от селото - деца, родители, баби и дядовци, блогъри, които пишат за храна. Работилницата беше водена от Маги Любенова и Мариела Георгиева, а дискусиата - от Диана Недева от организацията Meeting points (член на читалището).

Б. Празник на реколтата

И през 2020г. в партньорство с Фондация за нова култура терасата на НЧ Изгрев 2019 предложи подслон на традиционния празник на реколтата в Горна Бела речка.

Всъщност с празника на реколтата на 4ти октомври завърши и първият по рода си Пустиняшки доброволчески лагер.

Като производители тази година се включиха сравнително малко местни хора. Постоянни участници от изминалите години не се появиха. Дойдоха нови хора от Вършец, от Мездра и Враца. За втора година участваха със свои продукти млади жени от селото - Маги и Мариела.

От гледна точка на посетители - дойдоха и местни хора, и по - голям брой гости от Вършец, включително туристи, почиващи във Вършец - хора от различни краища на България. Включиха се и участници във фото-пленер, воден от фотограф, приятел на Бела речка от години. Определено се усещаше липсата на млечни продукти и основно на традиционната за селото козя извара. Именно козята извара е причина в селото повече от 10 години да присъства и световната организация Слоу Фуд, чиято основна роля е да опазва уникалните местни вкусове и продукти.

4. **НАПРАВЛЕНИЕ 4:** Организация на събития по идеи на местни хора, свързани с дати, важни за селото и страната.

А. Седмица на билките - Еньовден (24 - 27 юни)

Акцентът на седмицата беше на 27ми юни - събота - малки и големи жители на селото събирахме билки, участвахме в работилница, водена от Галина Иванова, за ръчно изработени зелени книжки с билките на Бела речка.

Паралелно беше проведен разговор с местните хора на тема Какво разказват билките - за приложението на локалните билки.

Б. Курбан за здраве (1 - 2 август)

За втора година НЧ Изгрев 2019 инициира приготвянето заедно на традиционен курбан за здраве, мир и благоденствие на всички - присъстващи, хора от селото, техните семейства, на всички хора по света.

Този път избрахме датата през август, по стар стил, заради съпада с почивните дни събота и неделя. Програмата отново включваше приготвяне на курбана. С благодарност към Краса, която отново се включи активно в приготвянето му. Избрахме ново място, до изворчето. Тази година и община Вършец, и кметският наместник Валери, участваха в подготовката и осигуряването на допълнителни средства за празника. Отец Любо освети храната и благослови всички присъстващи, жителите на селото и техните семейства. По традиция празникът включваше и разходка до оброка на Свети Илия. Традицията да се отбелязва празника е прекъснала някъде около 50-те години на миналия век. До тогава на този ден хората са се качвали на оброка на свети Илия над селото, след един от първите завои „крива“, на пътя към Лакатник.

С. Любов за Кумана

КЛАСИЧЕСКА МУЗИКА, БИЛКИ И КАМБАНЕН ЗВЪН В ГОРНА БЕЛА РЕЧКА (5 - 7 септември)

В памет на Николай Куманов за втора поредна година НЧ “Изгрев 2019” с. Горна Бела речка събра настоящи и бъдещи почитатели на класическата музика, природата и камбаната на селото.

Знаете, че нашият приятел Николай Куманов - Кумана доведе класическата музика в Бела речка преди години. В негова памет в

навечерието на Малка Богородица от две години звучи класика. На същата дата е празникът на камбаната, върната на местните хора през 2008-а година.

На 6 септември чухме цигулката на Кумана и видяхме изпълнението на Софийска филхармония на приказната сюита Шехерезада от Римски - Корсаков в излъчената в салона видео - документация. След прожекцията Джери (британец, жител на Долно Озирово) изсвири няколко мелодии на живо на саксофон.

Предишната вечер деца и възрастни слушахме и гледахме един от серията образователни концерти за деца, посветен на инструментите виола и контрабас.

5. **НАПРАВЛЕНИЕ 5:** Създаване и съхраняване на музейни сбирки съгласно Закона за културното наследство.

През изминалата година беше поставено началото на уникална сбирка, посветена на характерната за региона местна храна. Конкретни събития не са проведени, но са документирани разказите на няколко местни жени, които разказват кога и по какви поводи са правили различни видове храни – козя извара, баница, чушки с боб...